

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ഹനുമന്തം ജീവയിത്യാ ബ്രഹ്മാദിദേവൈസ്തസ്മൈ വരപ്രദാനം
തമാദായ വായോരഞ്ജനാഗൃഹേ ഗമനം, ഋഷിശാപാധനുമതഃ
സ്വബലസ്യ വിസ്മൃതിഃ, ശ്രീരാമേണ സ്വയജ്ഞേ സമാഗന്തും
പ്രാർത്ഥ്യാഗസ്ത്യപ്രഭൃതീനാം വിസർജനം

തതഃ പിതാമഹം ദൃഷ്ട്വാ
വായുഃ പുത്രവധാർദിതഃ |
ശിശുക്ം തം സമാദായ
ഉത്തസ്ഥൗ ധാതുരഗ്രതഃ || 7.36.1 ||

ചലകുണ്ഡലമൗലിസ്രക്
തപനീയവിഭുഷണഃ |
പാദയോർനൃപതദ് വായു -
സ്ത്രിരൂപസ്ഥായ വേധസേ || 7.36.2 ||

തം തു വേദവിദാ തേന
ലംബാഭരണശോഭിനാ |
വായുമുത്ഥാപ്യ ഹസ്തേന
ശിശും തം പരിമൃഷ്ടവാൻ || 7.36.3 ||

സ്പൃഷ്ടമാത്രസ്തതഃ സോഽഥ
 സലീലം പദ്മജന്മനാ |
 ജലസിക്തം യഥാ സന്ധ്യം
 പുനർജീവിതമാപ്തവാൻ || 7.36.4 ||

പ്രാണവന്തമീമം ദൃഷ്ട്വാ
 പ്രാണോ ഗന്ധവഹോ മുദാ |
 ചചാര സർവഭൂതേഷു
 സന്നിരൂഢം യഥാ പുരാ || 7.36.5 ||

മരുദ്രോധാദ് വിനിർമുക്താ -
 സ്താഃ പ്രജാ മുദിതാഭവൻ |
 ശീതവാതവിനിർമുക്താഃ
 പദ്മിന്യ ഇവ സാംബുജാഃ || 7.36.6 ||

തതസ്ത്രിയുഗ്മസ്ത്രികകുത്
 ത്രിധാമാ ത്രിദശാർചിതഃ |
 ഉവാച ദേവതാ ബ്രഹ്മാ
 മാരുതപ്രിയകാമ്യയാ || 7.36.7 ||

ഭോ മഹേന്ദ്രാഗ്നിവരുണാ
 മഹേശ്വരധനേശ്വരാഃ |
 ജാനതാമപി വഃ സർവം
 വക്ഷ്യാമി ശ്രൂയതാം ഹിതം || 7.36.8 ||

അനേന ശിശൂനാ കാർയം
 കർതവ്യം വോ ഭവിഷ്യതി |
 തദ് ദദധ്യം വരാൻ സർവേ
 മാരുതസ്യാസ്യ തുഷ്ടയേ || 7.36.9 ||

തതഃ സഹസ്രനയനഃ

പ്രീതിയുക്തഃ ശുഭാനനഃ |

കുശേശയമയീം മാലാ -

മുത്ക്ഷേപ്യേദം വചോബ്രവീത് || 7.36.10 ||

മത്കരോത്സൃഷ്ടവജ്രേണ

ഹനുരസ്യ യഥാ ഹതഃ |

നാമ്നാ വൈ കപിശാർദുലോ

ഭവിതാ ഹനുമാനിതി || 7.36.11 ||

അഹമസ്യ പ്രദാസ്യാമി

പരമം വരമദ്ഭുതം |

ഇതഃ പ്രഭൃതി വജ്രസ്യ

മമാവധ്യോ ഭവിഷ്യതി || 7.36.12 ||

മാർതണ്ഡസ്ത്വബ്രവീത് തത്ര

ഭഗവാംസ്തിമിരാപഹഃ |

തേജസോന്യ മദീയസ്യ

ദദാമി ശതികാം കലാം || 7.36.13 ||

യദാ ച ശാസ്ത്രാൺയധ്യേതും

ശക്തിരസ്യ ഭവിഷ്യതി |

തദാസ്യ ശാസ്ത്രം ദാസ്യാമി

യേന വാഗ്മീ ഭവിഷ്യതി |

ന ചാസ്യ ഭവിതാ കശ്ചിത്

സദൃശഃ ശാസ്ത്രദർശനേ || 7.36.14 ||

വരുണശ്ച വരം പ്രദാ -

ന്നാസ്യ മൃത്യുർഭവിഷ്യതി |

വർഷായുതശതേനാപി
മത്പാശാദുദകാദപി || 7.36.15 ||

യമോ ദണ്ഡാദവധ്യത്യ -
മരോഗത്വം ച ദത്തവാൻ |
വരം ദദാമി സന്തുഷ്ട
അവിഷാദം ച സംയുഗേ || 7.36.16 ||

ഗദേയം മാമികാ നൈനം
സംയുഗേഷു വധിഷ്യതി |
ഇത്യേവം ധനദഃ പ്രാഹ
തദാ ഹ്യേകാക്ഷിപിംഗലഃ || 7.36.17 ||

മത്തോ മദായുധാനാം ച
അവധ്യേയം ഭവിഷ്യതി |
ഇത്യേവം ശങ്കരേണാപി
ദത്തോന്യസ്യ പരമോ വരഃ || 7.36.18 ||

വിശ്വകർമ്മാ ച ദൃഷ്ട്വേമം
ബാലസൂര്യോപമം ശിശും |
ശിൽപിനാം പ്രവരഃ പ്രാദാദ്
വരമസ്യ മഹാമതിഃ || 7.36.19 ||

മത്കൃതാനി ച ശസ്ത്രാണി
യാനി ദിവ്യാനി താനി ച |
തൈരവധ്യത്വമാപന്ന -
ശ്ചിരജീവി ഭവിഷ്യതി || 7.36.20 ||

ദീർഘായുശ്ച മഹാത്മാ ച
ബ്രഹ്മാ തം പ്രാബ്രവീദ് വചഃ |

സർവേഷാം ബ്രഹ്മദണ്ഡാനാ -

മവധ്യോഽയം ഭവിഷ്യതി || 7.36.21 ||

തതഃ സുരാണാം തു വരൈ -

ർദ്ദൃഷ്ട്വാ ഹ്യേനമലങ്കൃതം |

ചതുർമുഖസ്തുഷ്ടമനാ

വായുമാഹ ജഗദ്ഗുരുഃ || 7.36.22 ||

അമിത്രാണാം ഭയകരോ

മിത്രാണാമഭയങ്കരഃ |

അജേയോ ഭവിതാ പുത്ര -

സ്തവ മാരുത മാരുതിഃ || 7.36.23 ||

കാമരുപഃ കാമചാരി

കാമഗഃ പ്ലവതാം വരഃ |

ഭവത്യവ്യാഹതഗതിഃ

കീർത്തിമാംശു ഭവിഷ്യതി || 7.36.24 ||

രാവണോത്സാദനാർമാനി

രാമപ്രീതികരാണി ച |

രോമഹർഷകരാൺയേവ

കർതാ കർമാണി സംയുഗേ || 7.36.25 ||

ഏവമുക്ത്വാ തമാമന്തര്യ

മാരുതം ത്വമരൈഃ സഹ |

യഥാഗതം യയുഃ സർവേ

പിതാമഹപുരോഗമാഃ || 7.36.26 ||

സോഽപി ഗന്ധവഹഃ പുത്രം

പ്രഗൃഹ്യ ഗൃഹമാനയത് |

അഞ്ജനായാസ്തമാഖ്യായ

വരദത്തം വിനിർഗതഃ || 7.36.27 ||

പ്രാപ്യ രാമ വരാന്തേ

വരദാനബലാൻവിതഃ |

ജവേനാത്മനി സംസ്ഥന

സോഽസൗ പൂർണ ഇവാർണവഃ || 7.36.28 ||

തരസാ പൂർയമാണോഽപി

തദാ വാനരപുംഗവഃ |

ആശ്രമേഷു മഹർഷീണാ -

മപരാധ്യതി നിർഭയഃ || 7.36.29 ||

സ്രഗ്ഭാണായനയഗ്നിഹോത്രാണി

വൽകലാനാം ച സഞ്ചയാൻ |

ഭഗവിച്ഛിന്നവിധ്യസ്താൻ

സംശാന്താനാം കരോത്യയം || 7.36.30 ||

ഏവംവിധാനി കർമാണി

പ്രാവർത്തത മഹാബലഃ |

സർവേഷാം ബ്രഹ്മദണ്ഡാനാ -

മവധ്യഃ ശംഭുനാ കൃതഃ || 7.36.31 ||

ജാനന്ത ഋഷയഃ സർവേ

സഹന്തേ തസ്യ ശക്തിതഃ |

തഥാ കേസരിണാ ത്യേഷ

വായുനാ സോഽഞ്ജനീസുതഃ || 7.36.32 ||

പ്രതിഷിദ്ധോഽപി മർയാദാം

ലഘുയത്യേവ വാനരഃ |

തതോ മഹർഷയഃ ക്രുദ്ധാ
ഭൃഗുംഗിരസവംശജാഃ || 7.36.33 ||

ശേപുരേനം രഘുശ്രേഷ്ഠ
നാതിക്രുദ്ധാതിമന്യവഃ |
ബാധസേ യത് സമാശ്രിത്യ
ബലമസ്മാൻ പ്ലവംഗമ || 7.36.34 ||

തദ് ദീർഘകാലം വേത്താസി
നാസ്മാകം ശാപമോഹിതഃ |
യദാ തേ സ്മാർയതേ കീർതി -
സ്തദാ തേ വർധതേ ബലം || 7.36.35 ||

തതസ്തു ഹതതേജൗജാ
മഹർഷിവചനൗജസാ |
ഏഷോഽശ്രമാണി താൻയേവ
മൃദുഭാവം ഗതോഽചരത് || 7.36.36 ||

അഥർക്ഷരജസോ നാമ
വാലിസുഗ്രീവയോഃ പിതാ |
സർവവാനരരാജാസീത്
തേജസാ ഇവ ഭാസ്മകരഃ || 7.36.37 ||

സ തു രാജ്യം ചിരം കൃത്വാ
വാനരാണാം മഹേശ്വരഃ |
തതസ്ത്വർക്ഷരജാ നാമ
കാലധർമേണ യോജിതഃ || 7.36.38 ||

തസ്മിന്നസ്തമിതേ ചാഥ
മന്ത്രിഭിർമന്ത്രകോവിദൈഃ |

പിത്രേ പദേ കൃതോ വാലീ
സുഗ്രീവോ വാലിനഃ പദേ || 7.36.39 ||

സുഗ്രീവേണ സമം ത്വസ്യ
അദ്വൈതം ഛിദ്രവർജിതം |
ആബാൽയം സഖ്യമഭവ -
ദനിലസ്യാഗ്നിനാ യഥാ || 7.36.40 ||

ഏഷ ശാപവശാദേവ
ന വേദ ബലമാത്മനഃ |
വാലിസുഗ്രീവയോർവൈരം
യദാ രാമ സമുത്ഥിതം || 7.36.41 ||

ന ഹ്യേഷ രാമ സുഗ്രീവോ
ഭ്രാമ്യമാണോഽപി വാലിനാ |
ദേവ ജാനാതി ന ഹ്യേഷ
ബലമാത്മനി മാരുതിഃ || 7.36.42 ||

ഋഷിശാപാഹതബല -
സ്തദൈവ കപിസത്തമഃ |
സിംഹഃ കുഞ്ജരരുദ്ധോ വാ
ആസ്ഥിതഃ സഹിതോ രണേ || 7.36.43 ||

പരാക്രമോത്സാഹമതിപ്രതാപ -
സൗശീൽയമാധുർയനയാനയൈശ്വ |
ഗാംഭീര്യചാതുര്യസുവീര്യയൈർയൈ -
ർഹനുമതഃ കോഽപ്യധികോഽസ്തി ലോകേ || 7.36.44 ||

അസൗ പുനർവ്യാകരണം ഗ്രഹീഷ്യൻ
സൂര്യോൻമുഖഃ പ്രഷ്ടുമനാഃ കപീന്ദ്രഃ |

ഉദ്യദ്ഗിരേരസ്തഗിരിം ജഗാമ

ഗ്രന്ഥം മഹാഭാരതപ്രമേയഃ || 7.36.45 ||

സസൂത്രവൃത്തത്യർഥപദം മഹാർഥം

സസംഗ്രഹം സിദ്ധ്യതി വൈ കപീന്ദ്രഃ |

നഹ്യസ്യ കശ്ചിത് സദൃശോസ്തി ശാസ്ത്രേ

വൈശാരദേ ചന്ദനഗന്തൗ തഥൈവ || 7.36.46 ||

സർവാസു വിദ്യാസു തപോവിധാനേ

പ്രസ്പർധതേയം ഹി ഗുരും സുരാണാം |

സോഽയം നവവ്യാകരണാർഥവേത്താ

ബ്രഹ്മാ ഭവിഷ്യത്യപി തേ പ്രസാദാത് || 7.36.47 ||

പ്രവീവിവിക്ഷോരിവ സാഗരസ്യ

ലോകാൻ ദിധക്ഷോരിവ പാവകസ്യ |

ലോകക്ഷയേഷ്യേവ യമാന്തകസ്യ

ഹനുമതഃ സ്ഥാസ്യതി കഃ പുരസ്താത് || 7.36.48 ||

ഏഷേവ ചാന്യേ ച മഹാകപീന്ദ്രാഃ

സുഗ്രീവമൈന്ദ്രിവിദാഃ സനീലാഃ |

സതാരതാരേയനലാഃ സരംഭാ -

സ്ത്വത്കാരണാദ് രാമ സുരൈർഹി സൃഷ്ടാഃ || 7.36.49 ||

ഗജോ ഗവാക്ഷോ ഗവയഃ സുദംഷ്ട്രോ

മൈനഃ പ്രഭോ ജ്യോതിമുഖോ നലശ്ച |

ഏതേ ച ഋക്ഷാഃ സഹ വാനരേന്ദ്രൈ -

സ്ത്വത്കാരണാദ് രാമ സുരൈർഹി സൃഷ്ടാഃ || 7.36.50 ||

തദേതത് കഥിതം സർവം

യൻമാം ത്വം പരിപൃച്ഛസി |

ഹനുമതോ ബാലഭാവേ

കർമ്മൈതത് കഥിതം മയാ || 7.36.51 ||

ശ്രുത്യാഗസ്ത്യസ്യ കഥിതം

രാമഃ സൗമിത്രിരേവ ച |

വിസ്ഥയം പരമം ജഗ്മു -

ർവാനരാ രാക്ഷസൈഃ സഹ || 7.36.52 ||

അഗസ്ത്യസ്ത്വബ്രവീദ് രാമം

സർവമേതച്ഛൃതം ത്വയാ |

ദൃഷ്ടഃ സംഭാഷിതശ്ചാസി

രാമ ഗച്ഛാമഹേ വയം || 7.36.53 ||

ശ്രുത്വൈതദ് രാഘവോ വാക്യ -

മഗസ്ത്യസ്യോഗ്രതേജസഃ |

പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രണതശ്ചാപി

മഹർഷിമിദമബ്രവീത് || 7.36.54 ||

അദ്യ മേ ദേവതാസ്തുഷ്ടാഃ

പിതരഃ പ്രപിതാമഹാഃ |

യുഷ്മാകം ദർശനാദേവ

നിത്യം തുഷ്ടാഃ സബാന്ധവാഃ || 7.36.55 ||

വിജ്ഞാപ്യം തു മമൈതദ്ധി

യദ് വദാമ്യാഗതസ്സ്പൃഹഃ |

തദ് ഭവദ്ഭിർമമ കൃതേ

കർതവ്യമനുകമ്പയാ || 7.36.56 ||

പൗരജാനപദാൻ സ്ഥാപ്യ

സ്വകാർയേഷ്വഹമാഗതഃ |

ക്രതുനഹം കരിഷ്യാമി
പ്രഭാവാദ് ഭവതാം സതാം || 7.36.57 ||

സദന്യാ മമ യജ്ഞേഷു
ഭവന്തോ നിത്യമേവ തു |
ഭവിഷ്യഥ മഹാവീരയാ
മമാനുഗ്രഹകാക്ഷിണഃ || 7.36.58 ||

അഹം യുഷ്മാൻ സമാശ്രിത്യ
തപോനിർധൂതകൽമഷാൻ |
അനുഗൃഹീതഃ പിതൃഭി -
ർഭവിഷ്യാമി സുനിർവൃതഃ || 7.36.59 ||

തദാഗന്തവ്യമനിശം
ഭവദ്ഭിരിഹ സംഗതൈഃ |
അഗസ്ത്യാദ്യാസ്തു തച്ഛുത്വാ
ഋഷയഃ സംശിതവ്രതാഃ || 7.36.60 ||

ഏവമസ്ത്രിതി തം പ്രോച്യ
പ്രയാതുമുപചക്രമുഃ |
ഏവമുക്ത്വാ ഗതാഃ സർവേ
ഋഷയസ്തേ യഥാഗതം || 7.36.61 ||

രാഘവശ്ച തമേവാർഥം
ചിന്തയാമാസ വിസ്ഥിതഃ |
തതോഽസ്തം ഭാസ്കരേ യാതേ
വിസൃജ്യ നൃപവാനരാൻ || 7.36.62 ||

സന്ധ്യാമുപാസ്യ വിധിവത്
തദാ നരവരോത്തമഃ |

പ്രവൃത്തായാം രജന്യാം തു

സോഽന്നഃപുരചരോഽഭവത് || 7.36.63 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||